

Niebawem będziemy obchodzić 163. rocznicę wybuchu Powstania Styczniowego, które w sposób szczególny zapisało się w naszej historii. Z tej okazji Towarzystwo Ochrony Pamięci Powstańców Styczniowych 1863 przygotowało dwudniowe wydarzenie pt. „Powstanie Styczniowe 1863 – brama do wolności i niepodległości”. Jego celem jest przypomnienie wagi insurekcji i obecności tematyki powstańczej w polskiej tradycji, historii, literaturze i sztuce.

Wydarzenie zostało zaplanowane na dwa dni: 23 i 24 stycznia 2026 roku.

Pierwszy dzień przewidziano jako sesję historyczną, forum dyskusji, autorskich analiz i refleksji zaproszonych gości. Nie będzie to jednak przywołanie dramatycznych wydarzeń z lat 1863 i 1864, a bardziej pokazanie, jak trwale powstanie wpisało się w tradycję, na ile zbudowało podwaliny dla odzyskania wolności i niepodległości Polski. Celem jest pokazanie, ile Powstanie Styczniowe wniosło do naszego narodowego dziedzictwa i zastanowienie, co z tego etosu możemy wносить do budowania Polski XXI wieku.

Autorami referatów jest wielu znakomitych gości. Zaproszenie przyjęli: profesorowie Andrzej Nowak, Wojciech Roszkowski, Włodzimierz Suleja i Tadeusz Rutkowski czy Adam Siwek, Dyrektor Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN oraz Jan Józef Kasprzyk, Doradca Prezydenta RP i dr Jan Maria Jackowski historyk, publicysta, były Senator RP. Wśród prelegentów są pasjonaci historii, twórcy oddolnych inicjatyw, założyciele grup rekonstrukcyjnych, którzy na co dzień w swoich lokalnych społecznościach nie tylko zachowują pamięć o Powstaniu Styczniowym, ale dbają, by jego wielkie dziedzictwo nie zniknęło ze świadomości współczesnych pokoleń.

Dzień drugi, 24 stycznia da możliwość obejrzenia największych i najlepszych polskich produkcji filmowych poświęconych Powstaniu Styczniowemu. Rozpocznie się fabułą „Desperacja” w reżyserii Zbigniewa Kuźmińskiego, z Marią Mielnikow-Krawczyk, Krzysztofem Ibiszem i Januszem Zakrzeńskim. Po nim dwa dokumenty. „Panna opętana” – Macieja Pawlickiego, opowieść o dorastaniu i młodości bohaterki powstania styczniowego Henryki Pustowójtówny, adiutantki Mariana Langiewicza i „Rok 1863” w reżyserii Przemysława Bednarczyka. Od godziny 14 swoiste *credo* filmowej opowieści o Powstaniu Styczniowym – przeniesiona na ekran klasyka Stefana Żeromskiego „Wierna rzeka”, zrealizowana w 1983 roku przez Tadeusza Chmielewskiego. Po niej opowieść o księdzu Brzósce „Powstaniec 1863” w reżyserii Tadeusza Syki z mistrzowską grą Sebastiana Fabijańskiego, Cezarego Pazury, Olgierda Łukaszewicza i Daniela Olbrychskiego. Na koniec pokazu zobaczymy „Szwadron” w reżyserii Juliusza Machulskiego, dający obraz polskiej insurekcji widziany oczami rosyjskiego oficera sympatyzującego z Polakami. W obsadzie Radosław Pazura jako porucznik baron Fiodor Jeremin, Janusz Gajos jako rotmistrz Jan Dobrowolski, Jan Machulski i Katarzyna Łochowska jako Emilia Petersówna.

Do uczestnictwa zapraszamy wszystkich, którym bliska jest polska historia i tradycja. W szczególny sposób zaproszenie kierowane jest do młodzieży szkół średnich i studentów. Proponowane wydarzenie, zarówno referaty i prezentacje, jak i filmy, staną się cennym

uzupełnieniem programu nauczania historii. Zapraszamy nauczycieli historii, języka polskiego czy wiedzy o społeczeństwie.

Wydarzenie „Powstanie Styczniowe 1863 – brama do wolności i niepodległości” odbędzie się w Centralnym Przystanku Historia IPN, ul. Marszałkowska 107 w dniach 23-24 stycznia, początek codziennie od godz. 10.00. Uczestnictwo w nim jest bezpłatne.

Patronat honorowy objęli Prezes Instytutu Pamięci Narodowej i Biskup Polowy Wojska Polskiego

Szczegółowy program wydarzenia znajdą Państwo na stronie: powstaniestyczniowe1863.pl

Załączone materiały do użycia.